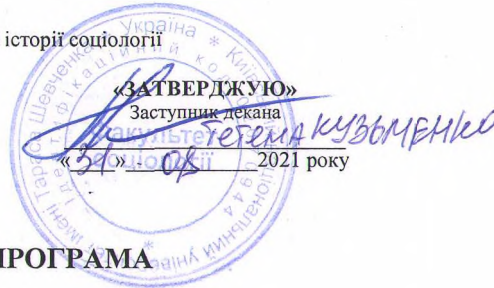

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПРАКТИКА З ГЕНДЕРНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма Гендерні студії
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	диференційований залік

Викладачка: Людмила МАЛЕС

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ («____») «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ («____») «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробниця: Людмила МАЛЕС д.соц.н., доцентка, професорка кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри теорії та історії соціології

Володимир СУДАКОВ

Протокол № 1 від 31.08.2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета практики – ознайомити студентство із видами, завданнями, методами та досвідом гендерної експертизи, сформувати у них навички проведення гендерної експертизи та аудиту в різних сферах суспільного життя.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* теоретичні основи гендерної теорії та гендерних досліджень, гендерної експертизи, оцінювання соціальних проєктів та ініціатив, документів і даних.

2. *вміти* читати документи, працювати з демографічними, соціологічними даними, оцінювати соціальні та гендерні наслідки, формулювати аргументовані судження та пропозиції за результатами гендерної експертизи.

3. *мати навички* пошуку та вибору відповідної інформації, використання методологій та концептуальних засад гендерного аналізу; дискутувати, представити і обговорювати власну позицію обраної актуальної проблеми

В ході практики з гендерної експертизи поглиблюються знання та закріплюються навички з таких дисциплін:

- Загальної спрямованості: Професійна та корпоративна етика; Academic writing
- Науково-теоретичної спрямованості: Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності; Гендер, вік, клас, нація: інтерсекційний аналіз; Феміністична критика класичної соціальної теорії; Гендерна соціолінгвістика; Гендер, тілесність та сексуальність.
- Дослідницько-прикладної спрямованості: Новітні методи аналізу даних в соціології; Якісні методи в гендерних дослідженнях

3. Анотація:

Практика з гендерної експертизи є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня магістр з соціології за освітньою програмою «Гендерні студії». Практика має на меті підвищення наукового рівня, вміння проведення самостійної наукової-дослідної роботи та є однією з основних форм зв'язку університету з організаціями, дослідницькими центрами та компаніями, які потенційно в подальшому виступають роботодавцями випускників факультету.

Програма практики – основний навчально-методичний документ для студентства та керівників практики факультету соціології. Програма розроблена відповідно до «Положення про проведення практики студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка», затвердженого розпорядженням ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка № 16 від «23» березня 2007 р. Тривалість і термін проведення практики визначаються навчальним планом підготовки магістрів спеціальності «соціологія».

4. Завдання: перенесення студентством набутих теоретичних знань в площину практичної роботи; розвиток професійних та особистісних якостей, які необхідні для виконання прикладних дослідницьких завдань; набуття навичок безпосередньої співпраці із замовником дослідження; формування у студентів творчого та дослідницького підходів у професійній діяльності; опанування методів дослідження та аналітики у визначені терміни; розвиток навичок професійної соціологічної рефлексії.

Магістерська практика з гендерної експертизи організовується та проводиться за такими принципами:

- змістовий взаємозв'язок між попередніми видами практик;
- одночасне виконання під час практики різноманітних професійних функцій;
- співробітництво студентства та керівників в процесі практики.

Практика спрямована на формування компетентностей:

- ЗК09 Здатність працювати у команді над спільним проєктним завданням
- СК06 Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та керуватися загальнолюдськими цінностями.
- СК07 Здатність розробляти та оцінювати соціальні проєкти і програми.

- СК12 Здатність співставляти результати міждисциплінарних гендерних досліджень, узагальнювати, обґрунтовувати висновки.
- СК13 Здатність проводити гендерний аналіз та гендерну експертизу документів, проєктів, програм.
- СК14 Здатність розробки рекомендацій для різних суб'єктів (органи влади, НДО, масмедіа тощо), спрямованих на впровадження політики гендерної рівності, здатність застосовувати отримані знання в процесах формування та реалізації державної гендерної політики.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1	Знати основні підходи та методи гендерної експертизи та аудиту	консультування	Спостереження, звітний контроль	35
2	Вміти працювати з документами, даними і соціальною інформацією, даними соціологічних досліджень для здійснення гендерної експертизи та аудиту	Консультування, кураторство	Спостереження, контроль	35
3	Організація і презентація дослідницької роботи з проведення гендерної експертизи та аудиту	Самостійна робота, Консультування	Презентація результатів проходження практики	15
4	Здійснювати самостійно гендерну експертизу та аудит в різних сферах суспільного життя	Консультування, кураторство	Звіт проходження практики	15

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)			
	1	2	3	4
ПР03. Розробляти і реалізовувати соціальні та міждисциплінарні проєкти з урахуванням соціальних, економічних, правових, екологічних та інших аспектів суспільного життя.		+		+
ПР04. Застосовувати наукові знання, соціологічні та статистичні методи, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язування складних задач соціології та суміжних галузей знань.	+		+	
ПР14. Демонструвати вміння здійснювати соціологічний критичний аналіз, вміння робити гендерний аналіз та гендерну експертизу документів, проєктів, програм	+	+		
ПР15. Розробляти рекомендації для різних суб'єктів (органи влади, НДО, масмедіа тощо), спрямованих на впровадження політики гендерної рівності та реалізації державної гендерної політики			+	+

База практики. Практику з гендерної експертизи студентство II року магістратури проходять у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка на факультеті соціології; ГІОЦ «Крона», Департаменті сімейної, гендерної політики Мінсоцполітики України, ГО «Центр дослідження суспільства» (CEDOS).

Для забезпечення практики студентство закріплюється за базами практики відповідно до договорів про співпрацю із призначенням їм наукових керівників відповідно до наказу «Про проходження Практики з гендерної експертизи студентами освітнього рівня «магістр» факультету соціології».

Термін і форма проведення. У відповідності з навчальним планом факультету соціології проходження студентами Практики з гендерної експертизи передбачено протягом 4 тижнів 4-го семестру з відривом від навчання.

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми та організація оцінювання студентів

Оцінка роботи практиканта на Практиці з соціальних досліджень включає бали за такі види робіт:

п/п	Види робіт	Кількість балів	Хто оцінює
I	- відвідування запланованих зустрічей з тими, хто керує практикою; - якість процесу роботи під час етапів практики РНЗ	Мінімум – 30 балів Максимум – 50 балів	Ті, хто замовляє гендерну експертизу, а також, хто керує практикою по кафедрі
II	- результативність дослідження: успішність виконання Технічного завдання РН1, РН2, РН4	Мінімум – 18 балів Максимум – 30 балів	Ті, хто замовляє гендерну експертизу, а також, хто керує практикою по кафедрі
III	- поточне звітування про роботу; - письмовий звіт про проходження практики РН2, РН4	Мінімум – 6 балів Максимум – 10 балів	Хто керує практикою по кафедрі
IV	- звіт на кафедрі та оцінювання підсумків РНЗ	Мінімум – 6 балів Максимум – 10 балів	На засіданні кафедри

7.3 Шкала відповідності оцінок

ECTS оцінки в Лундському університеті	100-бальна шкала оцінки в КНУ	КНУ
A	90 -100	Відмінно
B	85-89	Добре
C	75 – 84	
D	65-74	
E	60-64	Задовільно
F	1-59	Не задовільно

8. Структура практики.

Загальний обсяг – 120 год.

Завдання практики з гендерної експертизи.

Особи, що проходять практику, мають:

- самостійно організувати процес проведення гендерної експертизи або її окремого етапу;
- закріпити вміння з написання аналітичних звітів за результатами проведеної експертизи, а також формулювання висновків і практичних рекомендацій;
- набутти навички організації роботи та безпосередньої праці в дослідницькому колективі під час організації та проведення гендерної експертизи.

Під час проходження практики мають:

- ознайомитись з Технічним завданням гендерної експертизи;
- визначити необхідні ресурси для виконання замовлення;
- за потреби організувати дослідницький студентський колектив, розподілити між собою завдання, визначити обов'язки виконавців, форми контролю та оцінки роботи;
- скласти стратегічний та робочий плани робіт;
- провести гендерну експертизу, скласти аналітичний звіт та розробити практичні рекомендації щодо вирішення проблемної ситуації.

Перелік документів, які готуються в процесі проведення практики студентством та тими, хто керує практикою по факультету.

Головні документи практики з гендерної експертизи визначають зміст навчального процесу на різних етапах проходження практики, основні вимоги та містять форми контролю за їх виконанням.

До документів практики належать:

- наказ про практику з гендерної експертизи;
- положення та методичні рекомендації проведення практики з гендерної експертизи;
- робоча програма практики з гендерної експертизи;
- індивідуальні звіти та груповий звіт студентів про проходження практики;
- звіти керуючих практикою від баз практики;
- звіт керуючих практикою від факультету.

Наказ про практику є основним документом, що визначає терміни та порядок проходження практики, бази практики, тих, хто нею керує, від бази практики, місце проходження практики, розподіл студенток/ів-практиканток/ів між базами практики, форми відповідного контролю і звіту. Проект наказу надається керівницею/ком практики по факультету деканові факультету. Наказ про практику складається керівницею/ком практики по факультету після подання кафедрами витягів з протоколів, де вказані прізвища тих, хто керує практикою на кафедрі та закріплених за ними студенток/ів.

Індивідуальні звіти студенток/ів є основним звітним документом. На основі усного звіту та письмового індивідуального звіту затверджується загальна оцінка за практику. Після закінчення терміну практики вони звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності студенток/ів про проходження практики – письмовий звіт. Письмовий звіт разом з іншими документами подається на рецензування науковому керівникові практики. У звіті мають бути відомості про виконання усіх розділів програми практики, висновки та пропозиції.

Індивідуальний звіт містить:

- * щоденник, що фіксує всі форми роботи під час практики;
- * індивідуальний звіт з описом процесу проходження практики, з зазначенням особисто здобутих навичок та вмінь;
- * рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення практики;
- * відгук тих, хто керує практикою.

Індивідуальні звіти студенток/ів додаються до групового звіту, або включає відповідні його пункти.

Груповий звіт з практики з гендерної експертизи містить:

- * інформацію про склад робочої групи та розподіл завдань;
- * технічне завдання проведення гендерної експертизи;
- * стратегічний та робочий плани проведення гендерної експертизи;
- * звіт про проведення гендерної експертизи (в т.ч. аналітичну записку та практичні рекомендації).

Загальний звіт про проходження практики з гендерної експертизи готується керівницею/ком практики по факультету після отримання та затвердження результатів оцінки практик.

9. Рекомендовані джерела:

Базова:

1. Hoard, S. Gender Expertise in Public Policy. Towards a Theory of Policy Success Palgrave Macmillan UK 2015
2. Thompson, H. and E. Prügl. 2015. Gender Experts and Gender Expertise: Results of a Survey. Working Paper 8/2015. Geneva: Programme on Gender and Global Change, The Graduate Institute of International and Development Studies. <https://www.srhr-ask-us.org/publication/gender-experts-gender-expertise-results-survey/> (доступно на 28.08.2020)
3. Власенко Н.С., Виноградова Л.Д., Калачова І.В. Гендерна статистика для моніторингу досягнення рівності жінок і чоловіків. К.: Інститут держави і права ім В.М.Корецького НАН України, 2000. – 56 с.

4. Левченко К. Б. Методологічні підходи щодо здійснення гендерно-правової експертизи національного законодавства України / К. Б. Левченко. – К.: Телесик, 2008. – 88 с.
5. Малес Л. Основи гендерного аналізу в дисциплінах соціогуманітарного циклу. Методичні рекомендації з грифом МОН. - К.: ПРООН, 2004. – 39 с.
6. Болотіна Н.Б. Соціальне законодавство України. Гендерна експртіза- К.: Логос, 2001. – 82с.
7. Гендерні стандарти сучасної освіти: збірка рекомендацій. Частина 1. / ред. рада Кікінежді О. М., Власов В. С., Магдюк Л. Б., Ладиченко Т. В. – К.: Програма розвитку ООН в Україні, 2010. – 328 с.
8. Гендерний аналіз офіційної допомоги для розвитку в Україні. Базове дослідження. – К., 2013-2013. – С. 40
9. Марценюк Т. Гендерна рівність і недискримінація: посібник для експертів і експерток аналітичних центрів. – К., 2014. – 65 с Електронний документ: https://www.naiou.kiev.ua/files/zakon_ukr/gender/Martsenyuk_Gender_and_non_discrimination.pdf (доступно на 28.08.2020)
10. Гендерний аналіз як інструмент удосконалення законодавства. Міжнародний досвід. – К.: Мінрегіон розвитку, 2018. Електронний документ: http://womenua.today/UWC-library/unwomen/10-Gender_Analysis_As_A_Tool_For_Improving_Legislation_UA.PDF (доступно на 28.08.2020)

Додаткова: визначається відповідно до проблематики теми дослідження щодо питання вирішуваної проблеми.